

III.

A világiak- ról

A világiakról

A válogatás az *Emberek között; Levelek a sivatagból; Városban pusztai magányod; Atyám, reád bízom magam; Az eljövendő Isten; Család, kis egyház; Kerestem és megtaláltam; Charles de Foucauld napjainkban* **című könyvekből készült**

● **Csend, rejtett élet, elvegyülés az emberek között, egyszerű jelenlét, tanúságtétel, lemondás minden sikerről, igen, ezek a fogalmak jellemezhetik külső életünket, de se külön-külön, se valamennyi együttvéve nem határozhatja meg azt.**

● *Szüntelenül hangsúlyozom, hogy az isteni egyesülés felé vezető úton életritmusokban milyen rendkívül nagy jelentősége van a munka és a fáradság időszakának. Ez az időszak nem arra való, hogy közben mintegy föléljük a lelkigyakorlatok idején magújított, hamarosan fogyó tartalékokat, azzal, hogy ebből merítünk minden energiát. Téves volna ez a gyakorlat. Voltaképpen azt jelentené, hogy megtagadjuk a nehéz körülmények között lankadatlanul folytatott ima értékét a szeretetben való növekedés területén.*

● **Nagyon szeretnék mindnyájukat együttesen és külön-külön meggyőzni arról, hogy a belső harc állapota természetes állapot!**

● *Valójában nincs is „munka lelkiesség”, csak a munkának alárendelt ember lelkiességéről beszélhetünk - s ez a kettő mégsem azonos. S ha manapság olyan sok szó esik a munka lelkiességéről, nem azért van-e így, mert a kérdést valami más síkra akarják terelni? Vajon nem azért, mert többé-kevésbé tudatosan el akarják választani a munkát az embertől, mintegy önálló életet szánnak neki, mintha nem is teljes egészében az ember cselekedete, hanem valami más lenne?*

● **A munka kezdetben az egész ember harmonikus egységét hozta működésbe. Egyensúlyban volt test és lélek. A munka akkor az egész ember tevékenysége volt, nem úgy, mint most, lényének veleszületett egysége akkor még nem bomlott meg. Nem volt ellentét testi és szellemi munka között. Minden testi munka mozgásba hozta az értelmet is, anélkül, hogy nyomasztotta volna. És megfordítva: ismeretlenek voltak az intellektualizmus fonásai, az értelem az érzékenységgel és a képzelettel harmonikus együttesben működött, anélkül, hogy a test béklyózta volna. Mindnyájan törekedjünk emberi és keresztény voltunk egységére, hogy a munka visszanyerje ezt az egyensúlyt. Egyébként óvakodjunk attól, hogy szétválasszuk a két fogalmat: ember és keresztény. Manapság nagyon is**

hozzászoktunk, hogy külön emlegessék őket, holott a valóságban nem lehet teljes az ember a kereszténység nélkül.

● *Minden mozdulatunkkal együtt dobbanjon a szív, egyszerűen és konkrétan mozduljon az elme: egyensúlyunkat semmi sem szolgálhatja eredményesebben. A munka vallási eszményét semmiképpen sem képviseli a segédmunkás gépiessége, melyhez a szívnek semmi köze.*

● **Ha úgy érezzük, hogy gondolatvilágunkban olyannyira előtérbe kerül az érdeklődés a munka iránt, hogy már elvon bennünket az imától, a felebarát alázatos szolgálatától, egyszóval ha megbénítja a szív és értelem rendelkezésre állását, akkor szeretetünk erősítésével kell ennek megfelelő mértékben feloldani a béklyózó köteléket.**

● *Nem valamit csinálni, hanem valakivé válni tanulni.*

● **Mindenütt ugyanaz a nyomasztó törvény: a munka, mely az ember felszabadítására és tökéletesítésére hivatott, szolgásgba hajtja, megsebz, elnyomja és szenvedteti „életének minden napján”.**

● *„Arcod verejtékével eszed a kenyeredet.” Örült, mert most már tudta a munka e kínjainak, fáradságának értelmét, s e tudásból erőt merített. S valóban így van ez: mikor érezzük a munka terhét, kínját, egyhangúságát, a test lázadása, a lustaság kísértése ellen, erőt meríthetünk abból a tudatból, hogy mikor dolgozunk, Isten közvetlenül ránk vonatkozó parancsának teszünk eleget. Mint a többiek, emberek vagyunk mi is, azonos a sorsunk.*

● **Vitathatatlan: a nyomasztó munka - nemcsak az, amelyik fáraszt, sebez vagy gyilkol, hanem az is, amelyik lealacsonyítja az embert - igenis rossz. Ezzel fizetünk materialista nyugati civilizációnkért, mely féktelen vágyát a haladásra, az új technikai eljárásokra, s a világ új berendezésére, nem tudta alávetni az emberi személyiség rendeltetésének.**

● *Jézus engedmességgel váltja meg az emberiséget, és engedmességből dolgozik két kezével. Így szentel meg minden emberi munkát, így ad megváltó értéket annak, aminek eddig csak vezeklő értéke volt.*

● **Minél jobban megértitek Foucauld atyát, annál jobban felfogjátok, mennyire kicsinyeknek, névteleneknek, alázatosoknak és szegényeknek kell lennetek, mindenkor arra törekedve, hogy ennek megfelelően bánjon veletek a világ. Nem tudom megállni, hogy össze ne hasonlítsam hivatásunkat az Assisi „kis szegény” első társainak hivatásával. Semmik leszünk a világ szemében.**

● *Semmiel nem kérkedhetünk, semmit el nem várhatunk, semmit nem követelhetünk.*

● **Emberközelség.**

● *Szegények között éltek, amilyen mértékben osztottok életkörülményeikben, úgy érzitek egyre erősebben, a saját húsothba maróan, a szegények helyzetének minden igazságtalanságát. Megszenveditek a bérek elégtelenségét, s még inkább azoknak a közönyét, akiknek van, s akik lekicsinylik a probléma súlyát. Megszenveditek az embertelenül hosszú munkaidő szolgáltatásának ígáját, mely alatt olyan sok dolgozó görnyed, látjátok az egészségtelen, zsúfolt lakásokat, meg az ebből eredő erköcstelenséget, és ugyanakkor látjátok az úri negyedek szépségét; látjátok a szűkölködő családok félelmeit, a jövő bizonytalansága miatt kétségbeeső fiatalokat, a kórházak és a gondozóintézetek névtelen betegeit, s ugyanakkor látotok kell sajnós, a nagyon is sok háborítatlan lelkiismerettel élő keresztényt.*

● **Mikor megcsodáltam azokat a végtelen türelmet kívánó gigászi munkákat, melyeket az inkák végeztek a Kordillerák meredek hegyoldalaiban, mikor láttam a teraszosan kiképzett termőföldeket, a sziklákba vágott öntözőcsatornákat, önkéntelenül is arra gondoltam, hogy ekkora erőfeszítés, az életért folytatott ilyen kemény küzdelem nyilván sokkal egészségesebb, sokkal erősebb embertípust formált ki, mint amilyenek azok a turisták, akik évszázadokkal később kényelmes luxuskocsik puha párnáin, felületes gondolatokkal teli fejjel jöttek ide, hogy megnézzék a romokat.**

● *Minden keresztényben meg kell lennie - legalábbis csírájában - a még vívódó szeretet e kettős lendületének. Az átlagos keresztényben vagy az egyik, vagy a másik lesz túlsúlyban, fájdalom és belső vívódás nélkül. Így alakul ki két típus: az aktív és a szemlélődő. A szemlélődést természetesen nem kell szembeállítani a tevékenységgel - mint ahogy gyakran teszik -, de fel kell ismernünk a keresztények és a hivatások különböző típusait. A szentekben a szeretet két követelménye között akkora a feszültség, hogy lelkük mélyén állandósul a heves vívódás ég és föld között, ez a jele az Isten és az emberek iránt táplált szeretet hiánytalan teljességének.*

(Emberök között)

● **Nem a tetteidre, hanem az imáidra, a szeretetedre van szükségem.**

● *Mivel sokszor hallottuk, elhittük, hogy Istennek emberekre van szüksége, az egyháznak pedig harcosokra.*

Az épület a mi vállunkra nehezedett.

Mivel minden tőlünk függött, és ez a minden olyan rosszul ment, érthető, hogy nyugtalan voltam.

A cselekvés útja olyan helyesnek és igaznak látszott!

Arra buzdítottak, hogy mindig legyünk „valakik”, így aztán lelkünk könnyen hajlott is erre. Jézus szavai pedig, amelyek így hangzanak: „Haszontalan szolgák vagytok”; „Nélkülem semmit sem tehettek”; „Aki közületek első akar lenni, Legyen az utolsó”, úgy tűnt, más embereknek és más koroknak szólnak.

● **Huszonöt év után észrevettem, hogy a világon semmi sem nyugszik a vállamon, és hogy az oszlop kitalált volt, nem valódi, képzeletem és hiúságom alkotta meg.**

● *Amikor az egyházban lévő szegénységről beszélünk, a másokkal való kapcsolatot értjük rajta, és ez botránkoztatja meg a szegényeket, ahogyan Szent Pált megbotránkoztatta a korinthusi keresztények viselkedése.*

„Mikor azonban egybegyűltök, az már nem az Úr vacsorájának elköltése, mert étkezés közben mindenki a saját vacsoráját veszi elő, és az egyik éhezik, a másik pedig dőzsöl. Vajon nincsen házatok az evésre és ivásra? Vagy megvetitek Isten egyházát, és megszégyenítitek azokat, akiknek semmijük sincsen?” (1Kor 11,20) És mi vajon nem készítjük szégyenkezésre a szegény embert, amikor hatalmunkat és gazdagságunkat fitogtatjuk, miközben neki nincs pénze kifizetni a lakbért? Hogyan evangelizálhatnánk gazdagságunk, biztonságunk magasából, miközben ő nem tudja, lesz-e holnapra munkája és kenyere?

● **A laikusok lelkiisége nem a papok lelkiiségének szép vagy csúnya másolata kell, hogy legyen, hanem valami más, önmagában hiteles és eredeti dolog, amely igaz Isten és az emberek előtt. Más egy pap tevékenysége, más egy politikusé, más egy plébánosé, ismét más egy munkásé vagy egy családapáé.**

Ha igaz, hogy lelkiiségen gondolkodásmódunkat, életvitelünket, életünk cselekedeteinek megtisztítását és megszentelését értjük, ebből az következik, hogy egy pap gondolkodása, élete, cselekedeteinek megtisztítása, megszentelése alapvetően különbözik egy munkás, egy házastárs, egy polgármester gondolkodásától, életmódjától, cselekedeteinek megtisztításától és megszentelésétől.

A laikusnak nem „majdnem papként” kell élnie, hanem saját állapota szerint kell megszentelnie munkáját, házasságát és különféle, bonyolult, odaadást igénylő társadalmi kapcsolatait.

Mindannyian egyetértetek abban, hogy a keresztség révén létezik valódi és hiteles papság, amely természetesen alapvetően különbözik az egyházi rend szentségétől, de valóságos szentség, amely a laikust a teremtés felé fordítja, hogy megismerje, élettel telítse, felszabadítsa, képviselje azt.

■ *Mit akartok mondani a világiak lelkeségéről, ha elvetitek azt az alapvető, sajátos tény, hogy létezik a teremtett dolgok papsága, a természet szószólója, a földi javak megszentelője, a földi város szentje?*

Ha a laikus nem hall ezekről a dolgokról, akkor azon a napon, amikor „meg akar javulni”, utánozni fogja az előtte álló plébánost, akiről úgy véli, hogy „lelkileg magasabb szinten áll, mint ő”, és így félig laikussá, félig pappá válik, ami az egyházközség tagjainak ugyan épülésére szolgál, de nem használ azoknak, akiknek a legnagyobb szükségük van rá, vagyis azoknak, akik távol vannak tőle.

Ez utóbbiak pedig - és jogosan - még a szagát sem tudják elviselni ennek a hibridlétnak, és továbbra is úgy vélekednek, hogy a kereszténység nem képes megoldani a világ problémáit.

(Levelek a sivatagból)

■ **Figyeld meg a valóságot, amelyben élsz – kötelességet, munkát, kapcsolatokat, gyűléseket, kirándulásokat, bevásárlásokat, az újságot, amit olvasol, gyermekeidet, akik rád figyelnek -, tekintsd azt mind egységes egésznek, amitől nem különülhetsz el, amire állandóan gondolnod kell.**

Többet mondok: tekintsd mindezt egységes egésznek. Ezen keresztül Isten szól majd hozzád, és vezet téged.

Ha elmenekülsz mindez elől, akkor sem találod meg könnyebben Istent, de ha megváltoztatod szívedet, minden más színben fog feltűnni. (...) És ekkor már nem kell menekülni, elidegenedni, álom és valóság közt hanyódni, meghasonlani aközött, amit gondolunk és amit teszünk, imádkozni, de utána aktivitásban szétszóródni, ingadozni Márta és Mária között, egy állandó káoszban élni megosztott szívvel, azt sem tudván, hogy hol áll a fejünk. (...) A valóság az igazi jármű, mellyel Isten jön felém. A valóságban sokkal előbbnek találom Istent, mint

róla való gondolataimban. Különösen, ha fájdalmas ez a valóság, mely jóakaratomat teszi próbára, és napvilágra hozza szegénységemet.

(Városban pusztai magányod)

● *A mai ember lelki életének egyik legfőbb nehézsége az átmenet a zajból a csöndbe, a gyerekes hitből a hit érettségébe, a szobrok áradatából az eucharisztikus mezítelenségbe, az egyénieskedésből a keresztény szeretetbe, az érzelgősségből a józan fölfogásba, a látványos körmenetekből az emberi városok aszfaltjának szegénységébe.*

● **Az utolsó hely megmarad utolsó helynek. Aki Krisztust akarja követni, annak hozzá hasonlóan a szegénységet kell előnyben részesítenie, anélkül, hogy az egyház méltóságára hivatkozva megpróbálná magát kimagyarázni. A hatalmi törekvésben látványosan megnyilatkozó méltóság talán hasznos lehetett a középkorban a még gyermekkorát élő egyház számára. Viszont napjaink érett korú egyházában, amely a jelen világ borzalmas szenvedéseiből és fölismeréseiből, valamint a II. vatikáni zsinatból indult el, ennek hatása éppen ellenkező.**

(Atyám, reád bízom magam)

● *A jobbak, a nagylelkűbbek és elevenebbek az emberhez közelednek és ezt mondják: íme, ez az Ő jelenléte! Az ember jelenti a földön Isten jelenlétét.*

„Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok velük” (Mt 18,20) és „Amit egynek a legkisebbnek tesztek, nekem tettétek” (Mt 25,40): Jézusnak ezen szavai jelentik a hiteles evangéliumot azok számára, akik vallásos lélekkel keresik a mai kor spiritualitását.

● **Az ember szolgálata a legkönnyebb és ugyanakkor a legnehezebb feladat. Könnyebb, amikor még fiatal vagy, derűlátóan tekintesz rá, érzések vagy érdekek kötnek hozzá; nehezebb, amikor mindenki üldöz vagy elhagyott, - amint ez Jézussal történt elárultatása éjszakáján. Tudnod kell, hogy az ember nem csupán baráti köröd egy rokonszenves tagja, hanem Júdás, a Kapitalista, az Önző, a téged kínzó Diktátor, a téged megvető fajgyűlölő Fehér, az önmagát tökéletesnek tartó, elviselhetetlen Klerikális.**

(Az eljövendő Isten)

● *Nincs igazam hát, amikor nyugtalansággal gondolok a jámbor lelkű előző nemzedékekre, amelyek szerint a házasság nem lehet a lelki tökéletesség útja, és amely*

úgy nevelte a fiatalokat, hogy kellemetlenül érezzék magukat a házastársi egyesülés miatt, mintha az önmegtartóztató élethez méltatlan dolgot művelnének?

Mintha az embernek nem volna teste, mintha ez a test nem volna Isten csodálatra méltó teremtménye.

● **Túlságosan sok ember éli meg úgy a kereszténységet, mint a polgári létforma részét, és ezzel élettelen, erőtlen vallásgyakorlattá változtatják.**

● *Az apostoli tevékenység ad életet a kereszténységnek!*

● **A kereszténység cselekvés, és nem szendergés; élet, és nem halál, tűz, és nem jég.**

● *Nem olyan volna, mint a polgári keresztény családok, amelyek bágyadtak, erőtlenek, szállodacsaládok, ahol csak esznek és alszanak, ahol nem zajlanak lelki beszélgetések, ahonnan mindenki menekül, ahol meghalsz az unalomtól, és ahol csak azzal törődnek, hogy a gyerekek érettségizzenek és diplomát szerezzenek.*

● **Jól tudod, ez az egyik leggyakrabban hallott panasz, még keresztények szájából is: „Igen, gyerekek..., de ki fogja őket eltartani?” És a házastársak életét megrontják az elképzelhető legsötétebb aggodalmak, kapcsolatukat megmérgezik a lehető legpogányabb számítások. Úgy érzem, ők nem fedezték fel az élet legszebb titkát, amely a legfélelmetesebb viharok idején is békét, nyugalmat, örömet ad.**

● *A család, egyéb belső és külső okok mellett, azért omlott össze, mert rengeteg keresztény ember kiüresítette, alulbecsülte. Úgy tekintettek rá, mint menekülési útvonalra, ha nincs más hivatása az embernek. Keveset beszéltek a családról, és akkor is rosszul, nem volt benne láng, költészet, erő. (...) És részrehajló beszédükkel melleleg megfosztották értékétől a család eszméjét. Túl gyakran előfordul, hogy gondozzák, fejlesztik a fiatalok lelkét abban a reményben, hogy majd a szüzesség útját követik, és hagyják, hogy szellemileg alacsony szinten maradjon valaki, csak azért, mert a házasságot választotta.*

● **A történelem során az evangélium mindent és mindenkit átjár, és ha létezett a sivatag kora, az apátságok kora, a kis kolostorok kora, az elszigetelődöttek kora, nyugodtan eljöhét a családok kora is.**

(Család, kis egyház)

● *...hacsak nem változtatunk mi a rendszeren, mi, akik a nagy egyházakhoz tartozunk, amelyek gazdag hagyománnyal és masszív falakkal rendelkeznek, melyeket a*

meszesedés, vagy annak veszélye fenyeget, hogy az üresség érzetét keltik. (...) ahol minden viszony tömegviszony, s ahol annyira nehéz helyreállítani az egységet és a bensőségeséget. (...) a legszegényebbeket arra készíti, hogy egy egyházat (kisegyházat, szabadegyházat) keressen. De egy az ő szegénységük és szükségleteik szerint való egyházat. Nincs már rájuk hatással egy nagy, hivatalos, fenséges egyház, amely megelégszik a kultusszal és látható erővel, számokkal. (...) Senki nem akar egyházat cserélni, ha a saját egyháza megadja neki, amit keres és amire ki van éhezve: igazságot, szeretetet, barátságot, párbeszédet.

● **A házasság nem alsóbbrendű a nőtlenség állapotához képest. A keresztény tökéletesség a szeretetben mérhető és nem az önmegtartóztatásban.**

● *Miért? Miért kell Eukarisztia nélkül maradniuk Zaire és az Egyenlítő menti Afrika kiváló keresztényekből álló közösségeinek, amelyeket afrikai hittanárok vezetnek csak azért, mert nincs papjuk? És miért nem volt papjuk? Mert mindenki megházasodott, és az Egyház csak cölibátusban élőket szentelt fel. Lehetséges, hogy pusztán a házasság ténye miatt megtagadjuk annak lehetőségét, hogy az Úr Testét felajánlják a hívők közösségében? Jézus valóban ezt kérte? Vagy talán a házasság olyan hiba, amely képtelenné teszi az embert arra, hogy Krisztus Egyházában pap legyen? (...) Nagy reménységgel mondom ki, hogy közeleg az idő, amikor az Egyház nem a megszokott módon beszél a manapság tapasztalható paphiányról, ami egyébként nem is igaz. Ma nincs paphiány. Annyi pap van, ahányra csak szükség van, vagy talán még több is, ami mindig, az Isten emberek iránti jószívűségének köszönhető. A házasságok között sok pap van, és az Egyháznak ott kellene keresni őket. Milyen érdekes lesz, amikor már nem fognak paphiányról beszélni az Egyházban!*

Milyen nagy lesz az öröm azon a napon, amikor a közösség tudatára ébred, hogy a dolgok megváltoztak, és a kegyelem, a Zsinat után az egyik legnagyobb kegyelem műve volt a cölibátusban élők számára fenntartott szemináriumok bezárása, amiket Isten maga ürített ki! – Béke veletek!

● **Ha félünk pappá szentelni a házasságokat, az végül is azt jelenti, hogy nem bízunk a házasság állapotban, és elhítjük, hogy a cölibátus az Egyházban az egyetlen igaz, tökéletes állapot. És ez nem igaz. Ez a tabu.**

● *Nem, a tökéletesség nem a cölibátusban mutatkozik meg, hanem a szeretetben. Hány olyan házasságban találkoztam, akik a szeretetben, az önmegtartóztatásban, az imádságban, az Istennel való közösségben előttem jártak! A múlt ellenszenves tabuja az embereket családi állapotuk alapján megítélni, és nem arra figyelni, ami valójában számít:*

az emberek hitére, reménységére, jóságára. Mindez nem a cölibátus függvénye, mint ahogy a házasság sem sebzi meg az embert.

● **Szeretnék beszélni néhány nehézségről, amit a múlt hívei szoktak felvetni. Az első probléma, ha a hívek „mindenesnek” nézik a papot. Sokan kérdezik: „ha a püspök nős embert szentel pappá, hogyan tud az a cölibátusban élők szabadságával foglalkozni a közös javakkal; hogyan tudja a hittanórákat, a szertartásokat megtartani, az egész plébániához kötődő bonyolult és összetett tevékenységet kézben tartani, amikor a hivatásából és a családi állapotából adódóan is sok feladat köti le?” Ez igaz. Ha a közösség holtak közössége, és mindent a paptól vár, minden terhet a papra helyez, akkor nem érdemes változásról álmodozni. Ez halálos lenne. Ha viszont élő közösségről van szó, ahol a hittant anyukák és apukák tartják, és mindenki részt vesz az apostoli feladatokban, mi marad a papra? Nem más, mint amit az Egyház mond a kezdetek, az első diakónusok beiktatása óta: „Mi meg majd az imádsággal és az Ige szolgálatával foglalkozunk” (ApCsel 6,4)**

● *„Ti pedig választott nép, királyi papság, szent nemzet, megváltott nép vagytok...” (1Pét 2,9). Igaz, vagy nem igaz? Kegyes és jámbor érzelgősségről, vagy teológiai igazságról van szó? Miért hirdetjük makacs ragaszkodással kizárólag azok számára ezt a nagyságot, akiket a püspök pappá fog szentelni?*

(Kerestem és megtaláltam)

● **Louis Massignon: Nem szabad arra számítanom, hogy a másik vállalja az én helyzetemet, de nekem minden pillanatban készen kell állnom, hogy vállaljam az övét.**

(Charles de Foucauld napjainkban)